

Η Ιστορία διδάσκει... Την ακούμε;

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

ΠΡΑΞΗ ΥΠΟΤΕΛΕΙΑΣ Ή ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ;

Ζούμε δύσκολες ιστορικές συγκυρίες οι οποίες θα επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό τη ζωή μας τις επόμενες δεκαετίες. Διατυπώνονται αντιρρήσεις και ενστάσεις για τις επιλογές που γίνονται και μάλιστα κάποιιοι φτάνουν στο σημείο να εκτιμούν ότι με αυτές απειλείται ή και αναιρείται το δικαίωμα της αυτοδιάθεσής μας. Δεν είναι όμως η μοναδική φορά που στη ιστορία μας ζούμε τέτοιες καταστάσεις.

Η πρώτη φορά, μάλλον, που τις ζήσαμε στη νεότερα χρόνια ήταν στη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης του '21 και συγκεκριμένα μετά τα πρώτα χρόνια των επιτυχιών της. Οι εμφύλιοι (1823 - 1825), η παρουσία του Ιμπραήμ (1789 - 1848) στην Πελοπόννησο (1824-1828) και το ρωσικό σχέδιο των «τριών τμημάτων» του τσάρου Αλεξάνδρου (1777 - 1825) - ίδρυση τριών ηγεμονιών/πριγκιπάτων στον ελλαδικό χώρο κατά το πρότυπο των παραδουνάβιων ηγεμονιών (1824) - δημιουργούν πολλαπλά αδιέξοδα. Μόνη ελπίδα αισιοδοξίας γεννούσε η εξωτερική πολιτική της Αγγλίας του **Γεωργίου Κάνιγκ** (G. Cannig, 1770 - 1827), η οποία είχε διαφορετική οπτική για την εξυπηρέτηση των αγγλικών συμφερόντων στην ανατολική Μεσόγειο.

Υπενθυμίζουμε ότι είναι αυτός που δημιούργησε στην ευρωπαϊκή διπλωματία το « **ελληνικό ζήτημα**» με:

- την αναγνώριση από το 1823 των επαναστατημένων Ελλήνων ως εμπόλεμο έθνος·
- τη διαφοροποίηση της θέσης της Αγγλίας από αυτήν της πολιτικής των δυνάμεων της Ιερής Συμμαχίας·
- την άτυπη ενθάρρυνση πιστωτικών – τραπεζικών κύκλων του Λονδίνου να συνάψουν δάνεια με την Ελληνική Διοίκηση (1824, 1825), που σήμαινε πολιτικά την αναγνώριση του αγωνιζόμενου ελληνικού έθνους ως εν δυνάμει εμπόλεμου κράτους, το οποίο στο μέλλον θα αποπλήρωνε τα δάνεια αυτά.

Έτσι, τον Σεπτέμβριο του 1825 ο Γεώργιος Κάνιγκ δέχτηκε ελληνική επιτροπή - επικεφαλής της οποίας ήταν ο Δημήτριος Μιαούλης, γιος του ναυάρχου- και παρέλαβε την **Πράξη υποτέλειας ή υποταγής (Act of submission)**. Την Πράξη αυτήν είχε προσυπογράψει όλη η τότε στρατιωτική, πολιτική και θρησκευτική ηγεσία, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο Ανδρέας Μιαούλης, ο Ανδρέας Ζαΐμης, ο Δεληγιάννης και ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Άρτας Πορφύριος[1].

Σύμφωνα με αυτήν: «ο Κλήρος, οι Παραστάται, οι Αρχηγοί, Πολιτικοί και Στρατιωτικοί ξηράς και θαλάσσης, του ελληνικού έθνους **δυνάμει της παρούσης πράξεως θέτει εκουσίως την ιεράν παρακαταθήκην της ίδιας αυτού ελευθερίας, ανεξαρτησίας και της πολιτικής αυτού υπάρξεως υπό την μοναδικήν υπεράσπισιν της Α. Μ. του Γεωργίου Δ΄**» [2].

Ο Άγγλος Υπουργός Εξωτερικών όμως δεν έδειξε τον αναμενόμενο ενθουσιασμό, αφού υποστήριξε ενώπιον των Ελλήνων αντιπροσώπων ότι τόσο οι συνθήκες μεταξύ Αγγλίας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, όσο και τα συμφέροντα της χώρας του στην περιοχή -οικονομικά και πολιτικά- δεν του επιτρέπουν να παραβιάσει την ουδετερότητα και να συμπαραταχθεί με το μέρος των Ελλήνων.

Οι Έλληνες αντιπρόσωποι αιφνιδιάστηκαν από την άρνηση της ελληνικής πρότασης - υποταγής και δήλωσαν ότι πλέον δεν δέχονται καμία άλλη λύση παρά **την πλήρη ανεξαρτησία της Ελλάδας** και κατέληγαν στην ανταπάντησή τους ότι οι ίδιοι **δε θα ξαναζήσουν πλέον φιλικά με τους Τούρκους εγκατεστημένους ανάμεσά τους και ότι έπρεπε ή να νικήσουν ή να πεθάνουν**[3].

Μια τέτοια δήλωση των Ελλήνων εκπροσώπων φαίνεται καταρχάς αντιφατική με την αρχική πρόταση που υποβλήθηκε. Μια νηφαλιότερη, ψυχραιμότερη όμως «ερμηνεία» της μας επιτρέπει να εκλάβουμε, να κατανοήσουμε την Πράξη

υποτέλεια όχι ως διακύβευση ή άρνηση του πολιτικού τους αυτοπροσδιορισμού, αλλά μάλλον ως ένδειξη μεγαλύτερης εμπιστοσύνης στην εξωτερική πολιτική της Βρετανίας σε σχέση με αυτήν των άλλων Μ. Δυνάμεων της εποχής - Γαλλίας και Ρωσίας.

Κάτι ανάλογο, θα μπορούσε να υποστηρίξει κανείς, συμβαίνει και στην εποχή των σύγχρονων μνημονίων -2010, 2012 και 2015- όπου και πάλι οι ελληνικές κυβερνήσεις δεν διαφαίνεται να απεμπολούν τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας με τις δανειακές συμβάσεις που συνάπτουν, αλλά, μάλλον, εμπιστεύονται περισσότερο Ευρωπαίους συμμάχους, Ευρωπαϊκή Ένωση, και Διεθνείς Οικονομικούς Οργανισμούς, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, για την αντιμετώπιση των δημοσιονομικών αδιεξόδων. Εξάλλου, η διερεύνηση που έγινε από την παρούσα κυβέρνηση για την επίλυση του προβλήματος με άλλες «εναλλακτικές» επιλογές, δεν ευδοκίμησε.

Το ζήτημα, βέβαια, αν θα πρέπει να εμπιστεύεται κανείς συμμάχους είναι ένα εξόχως ενδιαφέρον θέμα που χρήζει όμως της δικής του ανάλυσης!

Επιμύθιο: Όπως έστρωσες, θα κοιμηθείς!

[1] «Οι κινήσεις των Ελλήνων πολιτικών ηγετών και η πράξη υποτέλεια (1825)», *Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης ιστορίας από της πηγές*, Γ΄ Λυκείου, ΟΕΔΒ, 1997, σσ. 213-217.

[2] Κ. Παπαρρηγόπουλος, *Ιστορία του Ελληνικού έθνους*, τόμος έκτος, Αθήνα, εκδοτικός οίκος Ελευθερουδάκη, σ.156.

[3] «Οι κινήσεις των Ελλήνων πολιτικών ηγετών και η πράξη υποτέλεια (1825)», *Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης ιστορίας από της πηγές*, Γ΄ Λυκείου, ΟΕΔΒ, 1997, σσ. 213-214.